

PIRATJAKT: Regjeringen sendte i 2009 norske soldater til Adenbukta utenfor Somalia for å bidra til EUs arbeid med å bekjempe piratvirksomhet. Dette er en av flere EU-avtaler som ikke har blitt gjenstand for debatt eller votering i Stortinget.

FOTO: FORSVARETS MEDIEMARKIV

Sender norske styrker til EU-operasjoner uten stortingsdebatt: Seiler under EU-flagg

TYST: Ingen av avtalene som Norge har inngått med EU innen utenriks- og forsvarspolitik har blitt votert over i Stortinget.

FAKTA

Norsk deltakelse:

■ Norge har siden 2002 deltatt med politistyrker, observatører og sivilt personell i sivile EU-operasjoner i Bosnia, Makedonia, Kosovo, Indonesia, Afghanistan og Palestinske områder.

■ Norge har i den samme tidsperioden delt militært personell til deltakelse i EUs militære operasjoner i Makedonia, Bosnia og Adenbukta.

■ Den samlede kostnaden for Norges bidrag har vært på 463 millioner kroner.

■ I 2004 signerte Norge en rammeavtale med EU, som letter prosedyrene dersom Norge vil delta i en EU-operasjon. Før dette inngikk Norge og EU egne avtaler om hver enkelt operasjon.

■ Gjennom Nordic Battle Group inngår Norge, sammen med Sverige, Finland, Estland og Irland, i EUs innsatsstyrker, militære enheter som skal kunne settes inn på ti dagers varsel.

forrige uke.

- Vanskelig å forstå

Det er, ifølge utredningen, el-

lers lav terskel for at en EU-sak anses som «særlig viktig» og dermed blir gjenstand for avstemning i Stortinget. «Sett utenifra er det vanskelig å forstå at ikke en eller flere av disse avtalene måtte vært ansett som 'særlig viktig', men utvalget kan ikke se at dette er problematisert i noen åpne kilder verken av regjeringen eller opposisjonen», står det å lese i utredningen.

Piratjakt under EU-flagg

I utredningen nevnes det en rekke viktige beslutninger som ikke har blitt behandlet i Stortinget:

■ Norge tilknyttet seg i 2006 Det europeiske forsvarsbyrået.

■ Norge sendte i 2009 en norsk fregatt og et mannskap på 155 personer til å delta i en EU-ledet operasjon mot piratvirksomhet i Adenbukta. Dette er det største norske bidraget til en EU-operasjon.

■ Norges deltakelse i den såkalte Nordic Battle Group ble diskutert i Stortinget i 2004 og 2005, men ble aldri gjenstand for komitébehandling eller votering.

Ingen diskusjon om Libya

Nordic Battle Group (NBG) er en av EUs såkalte innsatsstyr-

ker. Dette er styrker som roterer på å stå til EUs disposisjon, og som i krisesituasjoner kan settes inn på ti dagers varsel.

NBG sto sist i beredskap våren 2011. På den tida var det diskusjoner i EU om å bruke NBG i krigen i Libya. Dette var oppe til diskusjon i flere av EUs medlemsland. I Norge var det ingen offisiell debatt om dette.

Selv om norske styrker står

til EUs disposisjon gjennom NBG er det formelt sett opp til norske myndigheter å gi klarsignal for et eventuelt norsk bidrag. Europautvalget påpeker imidlertid at «dersom anmodningen skulle komme fra EU om å rykke ut, vil det være svært vanskelig for norske myndigheter å avslå dette, med fare for at hele operasjonen ikke kan gjennomføres.»

lines@klassekampen.no

Høyre reagerer

Peter S. Gitmark, som sitter i Stortingets utenrikskomité for Høyre, er kritisk til at de folkevalgte har så lite å si i EU-sakene som angår utenrikspolitikk.

– Det er regjeringen som forhandler fram avtalene, men det burde vært opp til Stortinget å ratifisere dem. Når det ikke skjer får vi automatisk et demokratisk underskudd, sier han.

Gitmark er for norsk EU-medlemskap og tilhenger av avtalene i seg selv.

– Men det forundrer meg at

Peter S. Gitmark (H)

disse sakene ikke har fått en betydelig plass i Stortinget. Det er bra at Europautvalget viser at dette er saker som ikke har fått den plassen de fortjener, sier han.

Europautvalget skriver i sin utredning at de antar at EU-sake-

ne drøftes i Stortingets utvidede utenriks- og forsvarskomite. Konsultasjonene i denne komiteen er hemmelige.

– Mange av sakene som diskuteres der burde få plass i åpent storting og burde legges fram for avstemning, sier Gitmark.

EU

Av Line Madsen Simenstad

Det siste tiåret har Norge deltatt i syv sivile og tre militære EU-operasjoner. Norge er det tredjelandet som deltar i flest av EUs såkalte krisehåndteringsoperasjoner. Til sammen har dette kostet 463 millioner kroner.

Men ingen av avtalene som Norge har inngått med EU innen utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitik har vært oppe til votering i Stortinget. Det kommer fram i utredningen som det regjeringsnedsatte Europautvalget leverte i